

Käyttösuunnitelma 2024

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Hyväksytty ytlk 18.1.2024 § 3

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Tuloslaskelma

Yhdyskuntatekniikan lautakunta	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 673 033	1 342 500	1 681 500	1 698 315	1 698 315
Myyntituotot	553 488	258 500	595 000	600 950	600 950
Maksutuotot	167 917	244 000	211 500	213 615	213 615
Tuet ja avustukset	1 431	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	950 197	840 000	875 000	883 750	883 750
Toimintakulut	-17 683 732	-13 202 952	-14 987 322	-14 991 854	-14 843 949
Henkilöstökulut	-3 070 196	-3 330 772	-3 696 084	-3 733 044	-3 733 492
Palkat ja palkkiot	-2 416 123	-2 713 248	-2 985 009	-3 014 858	-3 015 229
Henkilösivukulut	-654 073	-617 524	-711 075	-718 186	-718 263
Palvelujen ostot	-13 776 036	-9 118 980	-10 492 038	-10 461 718	-10 311 698
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-467 193	-428 700	-424 200	-428 442	-428 442
Avustukset	-209 322	-220 000	-245 000	-237 350	-239 017
Muut toimintakulut	-160 985	-104 500	-130 000	-131 300	-131 300
Toimintakate	-16 010 699	-11 860 452	-13 305 822	-13 293 539	-13 145 634
Sisäiset tuotot yhteensä	864	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-657 554	-724 524	-722 109	-729 330	-736 624
joista:					
ICT-palvelut	-71 885	-84 300	0	0	0
Puhtauspalvelut	-54 860	-57 884	-63 516	-64 151	-64 793
Rakennusten vuokrat	-371 010	-582 340	-658 593	-665 179	-671 831
Taloudellinen tuloksellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 722	41 152	41 463	41 761	42 041
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-16 010 699	-288	-321	-318	-313

Erittely palveluryhmittäin

Maankäytön ja yhdyskuntarakentamisen palvelut	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoiset toimintatuotot	1 661 637	1 333 500	1 672 500	1 689 225	1 689 225
Ulkoiset toimintamenot	-10 208 332	-7 097 952	-7 754 322	-7 821 764	-7 824 859
Toimintakate	-8 546 696	-5 764 452	-6 081 822	-6 132 539	-6 135 634
sisäiset toimintatuotot	864	0	0	0	0
sisäiset toimintamenot	-482 846	-506 048	-429 164	-433 456	-437 791
Joukkoliikenne	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoiset toimintatuotot	11 396	9 000	9 000	9 090	9 090
Ulkoiset toimintamenot	-7 475 399	-6 105 000	-7 233 000	-7 170 090	-7 019 090
Toimintakate	-7 464 003	-6 096 000	-7 224 000	-7 161 000	-7 010 000
sisäiset toimintamenot	-174 708	-218 476	-292 945	-295 874	-298 833

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan tehtävänä on vastata kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden, tontti- ja paikkatietopalveluiden, palvelualueen yhteisten hallintopalveluiden sekä kunnallistekniikkapalveluiden tuottamisesta. Lautakunta vastaa myös kunnan yleisistä alueista sekä metsien hoidosta. Lautakunnan määrärahoista jaetaan avustuksia vuonna 2024 yksityisille ja vapaapalokuntien kiinteistöjen korjaamiseksi. Yhdyskuntatekniikan lautakunta jakaa avustuksia talkootyöhön kuntalaisten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen sekä nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen.

Joukkoliikenteen toimintaa koordinoidaan yhdyskuntatekniikan palvelualueelta. Kunnan joukkoliikenneviranomaisen on HSL.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Henkilöstökustannukset nousevat kunta-alan sopimuskorotusten mukaisesti
- Yleinen kustannustason nousu on ollut voimakasta, mikä vaikuttaa ostopalvelujen, energian ja tarvikkeiden kustannuksia nostavasti.
- Rakentamisen suhdannenäkymät ovat laskevat, tosin infrarakentamisen suhdanne vaikuttaisi pysyvän jonkin verran vahvempana kuin talonrakentamisen. Laskeva suhdanne vaikuttaa jonkin verran myös lautakunnan tuloihin (maksu- ja myyntituotot)
- Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja ylläpidon määrärahojen tarve kasvaa vuosittain
  - Kunnossapidon kustannukset vaihtelevat voimakkaasti sääolosuhteiden mukaan. Talousarviossa on varauduttu normaaleihin sääolosuhteisiin.
  - Kunnossapidon määrärahoja on kohdennettu myös kunnallistekniikan vastuulle siirtyneille hulevesijärjestelmille. Hulevesijärjestelmissä on merkittävä korjausvelka.
- Joukkoliikenteen määrärahavaraus on tehty HSL:n hallituksen esittämän talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti.
  - Seudun joukkoliikenteessä matkustajamäärien kehitys on jäljessä HSL:n strategisista tavoitteista, mutta Kirkkonummen bussiliikenteessä ne ovat jo vuoden 2019 tasolla. Vuoden 2023 alussa alennetut ABCD- ja CD -lippujen hinnat vaikuttavat lipputulokertymään. Kirkkonummen HSL:lle maksama kuntaosuus riippuu mm. matkustajamääristä, lippujen hinnoista ja kustannuskehityksestä. Kasvaneet infra-kustannukset heijastuvat Kirkkonummen kuntaosuuteen.
  - HSL:n tilinpäätöksen 2022 mukaan 31.12.2022 Kirkkonummen kuntakohtaista ylijäämää oli 4,7 milj. euroa pitkälti valtion tukien ansiosta ja 31.12.2023 ylijäämää ennustetaan olevan jäljellä 3,8 milj. euroa. HSL on esittänyt jäsenkunnille kertyneiden ylijäämien käyttöä strategisen tavoitteen eli matkustajamäärien kasvattamiseen. Kirkkonummen kuntaosuuden arvioidaan vuosina 2024 olevan 7,9 milj. euroa ja 2025-2026 7-8 milj. euroa ilman edellisvuosien ylijäämiä.
- Sote-uudistuksen jälkeen lautakunnan määrärahoihin jäävät edelleen palo- ja pelastustoimeen kohdistuvat eläkekulut sekä vapaapalokuntien rakennuksille osoitetut avustuspäärahat (30.000 euroa)

Toiminnan painopistealueet

Kaavoitus, tarvittavien kunnallisteknisten hankkeiden toteuttaminen sekä kunnan maapolitiikan hoitaminen ovat keskeisiä toimintoja kunnan elinvoimaisuuden varmistamisessa ja kasvun tukemisessa.

- Kaavoitushankkeiden toteuttaminen kuntastrategian, kaavoitusohjelman ja maankäytön kehityskuvan tavoitteiden mukaisesti. Yrityskaavahankkeita koskevat kaavoitusaloitteet käsitellään välittömästi kaavoitusohjelman käsittelyn ulkopuolellakin.
- Infrainvestointien toteuttaminen investointiohjelman mukaisesti
- Ylläpidolla ja kunnossapidolla taataan turvallinen ympäristö ja pyritään säilyttämään rakennetun omaisuuden arvo.
- Maankäyttösopimusten ja tontinluovutuksen toteuttaminen kaavoitusohjelman sekä tontinmyyntitavoitteiden mukaisesti.
- Helsingin seudun MAL-suunnitelman ja MAL-sopimuksen toteuttamisedellytysten varmentaminen kaavoituksessa ja asuntotuotannon edistämisessä. Vuonna 2024 valmistellaan Helsingin seudun MAL 2023 -sopimus.
- HINKU-tavoitteiden sekä energian säästön edistäminen ja Kirkkonummen kunnan kestävä energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (SECAP) toimenpiteiden toteuttaminen. Edistetään kestävää yhdyskuntarakennetta, liikenteen päästöjen vähentämistä ja energiatehokasta rakentamista kaavoituksella ja tontinluovutuksilla, edistetään kaavoituksen ilmastovaikutusten arvioinnin selvittämistä, kehitetään uusia toimintatapoja mm. hankinnoissa. Talousarvioehdotuksen investointiosa sisältää määrärahoja seuraaville SECAP-suunnitelman mukaisille toimenpiteille:
  - Siirrytään LED-valaistukseen kunnan ulko- ja katuvalaistuksessa (investointihankkeet)
  - Kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen (investointihankkeet).

Yhdyskuntatekniikan hallinto ja lautakunta

Yhdyskuntatekniikan yhteisen hallinnon ja lautakunnan määrärahat sisältävät hallinnon henkilöstö- ym kustannukset. Määrärahat sisältävät lautakunnan kokoukset, koulutukset ja muut kulut.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Tähtäämme vahvaan ja suunnitelmalliseen väestökasvuun.		Kuntastrategian mukainen väestönkasvu edellyttää riittävää asuntotuotantoa, minkä johdosta laaditaan uusia asemakaavoja turvaamaan kuntalaisten asumis- ja palvelutarpeet.	Kuntastrategian ja kaavoitusohjelman mukaisten tavoitteiden toteutuminen: vuoden aikana hyväksytyjen asemakaavojen uuden asuinrakennus-oikeuden määrä on 39 500 k-m ² .	kunnan-arkkitehti
		Kuntastrategian mukaisesti pientalorakentamisen asuinrakennusoikeuden määrää on kasvatettava laadittavissa asemakaavoissa.	Vuoden aikana hyväksytyjen asemakaavojen omakoti-, pari- ja rivitalotonttien sekä ryhmärakentamis-kohteiden uuden asuinrakennusoikeuden määrä on 2/3 osaa vuositavoitteesta (39 500 k-m ²) eli vähintään 26 500 k-m ² .	kunnan-arkkitehti
	2. Tasapainotamme taloutta	Tontinmyynti- ja vuokratuloja tarvitaan vahvistamaan kunnan taloustilannetta. Omakotitonttituotanto kunnan omistamalle maalle on ollut viime vuosina vähäistä.	Tavoitteena on luovuttaa vuosittain vähintään 50 omakotitonttia sekä 5000 k-m ² kerrostalo-, rivitalo- sekä yhtiömuotoisia pientalotontteja, joista yli puolet on rivitalo- sekä pientalotontteja. Tavoitteena on, että seuraava omakotitonttien markkinointi ja tonttihaku (noin 20 tonttia) voidaan käynnistää Juhlakallion asemakaava-alueella vuonna 2024, kun tarvittava kunnallistekninen valmius saavutetaan.	kunnan-geodeetti
	1. Luonnonläheisyys on lumovoimatekijämme	Kunnan metsästrategian mukaan vuotuiset hiilinielut (kasvu m ³ /v) vähenevät.	Uusi metsästrategia lisää vuotuista hiilinielua, turvaa luonnon monimuotoisuutta ja vuotuisilla puun-myyntituloilla katetaan vähintään metsien hoidon kustannukset.	kunta-tekniikkapäällikkö
1. Houkuttelemme ja kasvamme: Huolehdimme keskuksien, asuntoalueiden ja työpaikka-alueiden saavutettavuudesta myös kevyttä liikennettä ja joukkoliikennettä kehittäen.		Kunta tavoittelee kestävien kulkumuotojen kasvua sekä ympäristö- että talousvaikutusten kannalta. Korona-pandemia on vaikuttanut merkittävästi joukkoliikenteen käyttäjämääriin.	Joukkoliikenteen käyttäjämäärien kasvu. Uudet kaavoitettavat alueet suunnitellaan siten, että ne kasvattavat kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuutta alueella. Kävelyn kulkumuoto-osuus kasvaa 25 prosenttiin ja pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa 11 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.	yhdyskunta-tekniikan johtaja
	2. Tasapainotamme	HSL:n kuntaosuuden taso on	Kunnan subventioaste pysyy	yhdyskunta-

	taloutta	<p>ennen edellisten vuosien ylijäämää on 7,7 milj euroa v. 2023.</p> <p>Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti joukkoliikenteeseen.</p> <p>Tulevina vuosina metrolinjojen kasvavat infrakustannukset tuovat nousupainetta Kirkkonummen kuntaosuuteen.</p>	alle 50 %.	tekniikan johtaja
2. Investoimme tulevaisuuteen: Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Olemme sitoutuneet Hinku-tavoitteisiin ja varmistamme niiden edistymisen kaikessa kunnan toiminnassa seurannan ja koordinaation kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	<p>Energian säästäminen katuvalaistuksessa.</p> <p>Katuvalaisimista noin 50 % led-valaisimia.</p>	Tavoite muuttaa vanhoja valaisimia led-valaisimiin noin 700 kpl vuodessa.	kunta-tekniikka-päällikkö
		<p>Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen infran uudisrakentamisessa.</p> <p>Urakoissa on tällä hetkellä vähän ohjausta hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi.</p>	Muutetaan urakkakilpailutuksia siten, että urakoissa voidaan harkinnan mukaan ottaa huomioon päästöjä vähentäviä tavoitteita kuitenkin niin, että urakoiden kustannukset eivät tästä johtuen nouse.	kunta-tekniikka-päällikkö
2. Investoimme tulevaisuuteen	2. Tasapainotamme taloutta	Kunnallistekniikan investointihankkeiden yhteydessä joudutaan usein tekemään paljon lisä- ja muutostöitä.	Yhdyskuntatekniikan kilpailutusten laatua parannetaan siten, että urakoiden lisätöiden osuus urakan kokonaiskustannuksesta on alle 10 %.	kunta-tekniikka-päällikkö

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Yhdyskuntatekniikan lautakunta	60,32	70,5	60,5	60,5	60,5
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	2	2	
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	1	0	
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0		0	

Henkilöstömäärä vuonna 2024: kunnallistekniikkapalvelut 29 henkilöä, tontti- ja paikkatietopalvelut 15,5 henkilöä, kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut 9 henkilöä, yhdyskuntatekniikan johto ja yhteinen hallinto 5 henkilöä.

Taloussuunnitelmavuosien henkilöstön muutostarpeet:

Kunnan hulevesien hallinnan sekä metsäomaisuuden hallinnan ja metsissä tehtävien toimenpiteiden suorittamiseen henkilöstösuunnitelmassa varaudutaan metsäinsinöörin sekä hulevesiasiantuntijan tai vastaavien tehtävien perustamiseen taloussuunnitelmavuosina. Nyt em. tehtäviä hoidetaan muiden tehtävien ohella ja kunnasta puuttuu tarvittavaa asiantuntijaosaamista. Mikäli investointiohjelma toteutuu taloussuunnitelman mukaisesti, kunnallistekniikan rakennuttamisen organisaatiota on vahvistettava.

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Riskiarvo
2. Investoimme tulevaisuuteen : Teemme rohkeasti investointeja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Infrarakennushankkeisiin ei saada urakoitsijoita tai tarjoushinnat ylittävät merkittävästi kustannusarviot.	Varmistamme hankkeiden oikea-aikaisen kilpailutuksen. Varmistamme hankkeiden rakennussuunnitelmien toteuttamiskelpoisuuden.	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 2 2
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Investointihankkeiden viivästyminen ja niiden kustannusten nousu. Infrahankkeiden viivästyminen ja niiden kustannusten nousu voi johtua esim. seuraavista tekijöistä: yleisen kustannustason nousu, ennakoimattomat lisätyöt (esim. pilaantuneet maamassat), urakoitsijan konkurssi sekä suunnitteluasiakirjoissa ilmenneet puutteet ja virheet. Mikäli asemakaavojen hyväksyminen ja lainvoimaisuus viivästyvät, ei alueiden rakentaminen käynnisty suunnitellusti.	Edistämme kaavahankkeiden toteutettavuutta panostamalla esim. kaavaselvitysten kuten rakennettavuusselvitysten sekä kunnallistekniikan yleissuunnittelun laatuun. Luomme realistiset aikataulutavoitteet hankkeille, jolloin niiden toteutuksen aikataulutarkkuus paranee. Neuvottelemme proaktiivisesti maanomistajien ja eri intressiryhmien kanssa. Varmistamme urakoitsijoiden luotettavuuden ennen sopimusten allekirjoittamista ja ennakoimme mahdollisimman hyvin yleisen kustannustason vaikutusta hankkeisiin esim. teettämällä uudet kustannusarviot, mikäli aiempi arvio on ennättänyt vanhentua.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Toiminnallinen riski	Henkilöressurssien vaje ja kilpailu osaavasta henkilökunnasta voi johtaa työntekijöiden palkkaamisen vaikeutumiseen. Riittävät henkilöressurssit vaikuttavat koko palvelualueen toimintaan. Vaje voi johtaa olemassa olevan henkilöstön uupumiseen. Ilman riittäviä resursseja investointien toteutuminen tavoiteaikataulussa vaarantuu.	Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista, jotta palvelualue on haluttu paikka työskennellä. Panostamme rekrytoinnissa laatuun hyödyntäen asiantuntijoiden apua. Lisäämme yhteistyötä mm. oppilaitosten kanssa, jotta palvelualueemme saa uusia työntekijöitä.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6

			Palvelut kuntalaisille heikentyvät oleellisesti.		
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Vaikeiden sääolosuhteiden vaikutus kunnossapitopalveluiden tuottamiseen merkitsee tuntuvaan kustannusten nousua.</p> <p>Ilmastonmuutoksen myötä sään ääri-ilmiöt yleistyvät: etenkin talvet voivat muuttua ajoittain runsaslumisiksi ja lämpötilan nopea vaihtelu nollan molemmin puolin lisää kunnossapidon tarvetta huomattavasti.</p>	<p>Huolehdimme kunnan yleisten alueiden ylläpidosta ja parannustoimenpiteistä niin henkilöstön kuin määrärahojen puitteissa.</p> <p>Varmistamme riittävät resurssit kunnossapitoon ja sen laadunvalvontaan sekä etenkin talvi-kunnossapitotöiden suorittamiseen.</p> <p>Tilanteen muuttuessa sopeutamme toimintaa resurssien mukaiseksi.</p>	<p>Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3</p> <p>9</p>
2. Investoimme tulevaisuuteen		Toiminnallinen riski	<p>Konsulttitoimeksiannot (esim. selvitykset ja yleisluonteiset suunnitelmat): konsulteilta ei saada tarjouksia tai tarjoutumisia on hyvin rajoitetusti.</p> <p>Kunnan omassa organisaatiossa ei ole riittävää henkilöstöä tai asiantuntemusta ohjaamaan konsulttitoimeksiantoja.</p>	<p>Suunnittelemme konsulttihankeiksi tarkoituksenmukaiset suunnittelukokonaisuudet.</p> <p>Varmistamme, että meillä on riittävä ja osaava henkilöstö ohjaamaan konsulttitoimeksiantoja.</p> <p>Laadimme kilpailutusasiakirjat hyvin ja ylläpidämme hankkeen aikana tiivistä yhteistyötä valitun konsultin kanssa.</p> <p>Ylläpidämme hyvää tilaajaimagoa konsulttien suuntaan.</p>	<p>Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2</p> <p>4</p>
2. Investoimme tulevaisuuteen : Kaavoitus ja luvitus toimivat ketterästi ja jouhevasti.		Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Kaavoitusohjelman hankkeet eivät etene odotetusti tai ne eivät toteudu.</p> <p>Kaavahankkeet jumiutuvat, mikäli tavoiteltu suunnitteluratkaisu ei toteudu tai se osoittautuu esimerkiksi kaavataloudellisesti haasteelliseksi.</p> <p>Kaavahankkeiden edistymistä hidastavat maanomistajatahojen muuttuneet tavoitteet tai muut ennakoimattomat syyt, minkä seurauksena kaavoitustyöt viivästyvät tai pahimmillaan keskeytyvät.</p> <p>Kaavahankkeiden edistyminen</p>	<p>Laadimme kaavahankkeille toteuttamiskelpoiset aikataulut sekä varaamme riittävät resurssit työn suorittamiseen, ohjaamiseen sekä vuorovaikutukseen maanomistajien ja eri intressiryhmien kanssa.</p> <p>Tilaamme kaavahankkeiden edellyttämät selvitykset ja yleissuunnitelmat oikea-aikaisesti.</p> <p>Toteutamme kaavahankkeet kustannustehokkaasti ja laadukkaasti yhteistyössä osaavien konsulttien kanssa.</p> <p>Varmistamme kaavahankkeisiin, jotka</p>	<p>Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3</p> <p>9</p>

			päätöksentekoon hidastuu maankäyttö- ja sopimusneuvottelujen pitkittymisen takia.	edellyttävät maankäyttö- ja sopimusneuvotteluiden henkilöresurssit ja sopimusten laatimiseen.	
--	--	--	---	---	--

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämialue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2024
Investointihankkeiden taloudellinen seuranta	Investointien talousarvion toteutumien vaihtelut sekä määrärahojen allittaminen. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan.	Investointihankkeet pysyvät hankkeen suunnitelmien kustannusarvion mukaisina. Investointihankinnat tehdään ohjeiden ja määräysten mukaisesti siten, että ne toteutuvat suunnitelluissa aikatauluissa.	Investointien toteumatilanteen raportointi lautakunnalle neljännesvuosittain mukaan lukien osavuositarkaus ja toimintakertomus.
Kunnan omaisuuden arvon säilyttäminen	Käyttötalouden määrärahat eivät riitä tarkoituksenmukaisen ylläpidon tasoon, minkä seurauksena korjausvelka kasvaa. Riskin suuruusluokka on merkittävä toteutuessaan. Ilmaston muutos lisää erityisesti kunnan ikääntyneiden metsien erilaisten tuhojen esiintymisen todennäköisyyttä.	Rakennetun ympäristön hoidon tason säilyttäminen vähintään lainmukaisella tasolla. Rakennetun ympäristön ylläpidolla taataan turvallinen ympäristö. Kunnossapidon toimenpiteillä säilytetään rakennetun omaisuuden arvo. Uuden metsästrategian mukaisesti vanhojen kuusikoiden terveyden tilaa seurataan aktiivisesti ja ryhdytään nopeisiin toimiin tuhojen torjumiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi.	Käyttötalouden toteumista seurataan säännönmukaisesti. Seurataan, että määrärahat riittävät käyttökustannuksiin. Lautakunnalle raportoidaan toiminnallisten tavoitteiden lisäksi talouden tilanne säännöllisesti. Yleisiä alueita ylläpidetään pitkäjänteisellä suunnitelmalla.
Henkilöstön riittävyys ja ajantasainen osaaminen	Ohut henkilöstöorganisaatio on altis toimintahäiriöille, jolloin käyttösuunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei kyetä toteuttamaan. Kriittinen henkilöstö vaihtaa työpaikkaa tai jää eläkkeelle. Osaavaa henkilöstöä ei saada rekrytoitua. Pitkät poissaolot aiheuttavat resurssivajetta. Resurssivajeen vuoksi ei kyetä reagoimaan yllättäviin toimintaympäristön muutoksiin. Toimintaa muutetaan, mutta toimintaohjeita ei ehditä	Tehdään ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Hyödynnetään sisäistä rekrytointia, kun se on mahdollista. Varmistetaan riittävät resurssit eri tehtävissä. Toiminnan tavoitteet asetetaan vallitsevan resurssitilanteen mukaisesti. Pysymme toimintaympäristön muutoksissa ajan tasalla. Toimintaa ohjaavat asiakirjat päivitetään riittävän usein. Palvelualue panostaa koulutukseen ja vahvistaa	Palvelualueen esihenkilöt varmistavat, että henkilöstön osaaminen on hyvällä tasolla ja että henkilöstö osallistuu koulutuksiin. Esihenkilöt varmistavat henkilöstön ajantasaiset tehtävänkuvat, toimivat sijaisjärjestelyt ja prosessien dokumentoinnin. Palvelualueen johtoryhmä seuraa henkilöstön vaihtuvuutta ja avoimien paikkojen täyttämistä.

	päivittää.	osaamista asiantuntijatasolla. Työtyytyväisyyskyselyn tulokset paranevat.	
--	------------	---	--

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen, menomäärärahan tai tuloarvion riittävydestä ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta. Käyttösuunnitelmassa annetaan tiedoksi ostolaskujen hyväksyjät ja asiataarkastajat, joita palvelualuejohtaja voi tarvittaessa päätöksellään muuttaa talousarviovuoden aikana esimerkiksi organisaatio- tai talousrakenteen muuttuessa.

Palvelualuejohtaja on tilivelvollinen kaikista kustannuspaikoista.

Yhdyskuntatekniikan hallinto voi tarvittaessa tiliöidä, asiataarkastaa ja hyväksyä laskuja kaikille kustannuspaikoille.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Maankäytön ja yhdyskuntatekniikan palveluryhmä	Anna-Kaisa Kauppinen	yhdyskuntatekniikan johtaja	Tero Luomajärvi	kunnanarkitehti
Kaavoitus- ja liikennejärjestelmä-palvelut	Tero Luomajärvi	kunnanarkitehti	Simon Store	asemakaavapäällikkö
Tontti- ja paikkatietopalvelut	Otso Kärkkäinen	kunnangeodeetti	Markku Korhonen	paikkatietopäällikkö
KunnallistekniiKKapalvelut	Toni Keski-Lusa	kuntatekniiKKapäällikkö	Annika Selart	kunnossapitopäällikkö
Joukkoliikenne	Toni Keski-Lusa	kuntatekniiKKapäällikkö	Anna-Kaisa Kauppinen	yhdyskuntatekniikan johtaja
Hallinto	Kia Forsell	hallintopäällikkö	Anna-Kaisa Kauppinen	yhdyskuntatekniikan johtaja
Investointien tilivelvolliset vastuuhenkilöt:				
Muut pitkävaikutteiset menot	Markku Korhonen	paikkatietopäällikkö	Otso Kärkkäinen	kunnangeodeetti
Liikenneväylät ja puistot Liikunta- ja virkistysalueet	Toni Keski-Lusa	kuntatekniiKKapäällikkö	Hannu Ruhanen	projektipäällikkö

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut -yksikkö vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta. Kaavoituksella sekä siihen liittyvällä liikennejärjestelmäsuunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja toimivalle elinympäristölle, yritystoiminnalle ja yhdyskuntarakenteelle sekä kunnan kasvulle. Toteutetaan kunnan vetovoimaa ja kasvua tukevaa sekä ympäristöllisesti, ilmasto vaikutuksiltaan ja kaavataloudellisesti kestävä maankäytön suunnittelua ja laaditaan asemakaavoja, jotka tukevat joukkoliikenteen kehittämistä. Alueelliset osayleiskaavat laaditaan kuntastrategian ja maankäytön kehityskuvien mukaisesti kunnan kokonaisvaltaisen kehityksen ja ennustettavuuden hallitsemiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Kaavoitusohjelman toteuttaminen on yksikön keskeisin tehtävä yhteensopivasti kuntastrategian, kunnassa tehtyjen maankäyttölinjausten ja palveluverkkoselvityksen periaatteiden mukaisesti.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Helsingin seudun MAL 2023 -suunnitelma pohjalta neuvotellaan MAL-sopimus valtiovallan ja Helsingin seudun kuntien vuonna 2024. Kunnan on otettava maankäytön suunnittelussa huomioon sopimuksen sisältöasiat kuten vuosittain toteutettavan asuinrakennusoikeuden määrä (39 500 k-m²) sekä tavoite toteuttaa 430 uutta asuntoa ja muut sopimuksessa sovitut asiat. Seuraavan MAL-suunnittelukauden valmistelu käynnistyy vuonna 2024.

Kaavoitusohjelma 2025-2029 laaditaan vuorovaikutteisesti palveluverkkosuunnitelman sekä uuden kuntastrategian kanssa. Kaavoitusohjelman hankkeiden määrän on oltava tasapainossa, mikä edellyttää käynnistettävien hankkeiden priorisointia. Asuntorakentamisen ennustetaan toipuvan suhdannekuopasta vuoden 2024 aikana.

Talousarviossa on varauduttu kaavahankkeiden edellyttämään asiantuntijapalvelujen ostoon (kaavojen edellyttämät selvitykset ja vaikutusten arvioinnit).

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	0	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt (osa)yleiskaavat, kpl	1	1	1	1	1
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	1	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt ranta- asemakaavat ja niiden kaavamuutokset, kpl	0	1	0	0	0

Tontti- ja paikkatietopalvelut

Tontti- ja paikkatietopalvelujen tehtävänä on kunnan maapolitiikan toteuttaminen ja maaomaisuuden hallinta: maanhankinta, asemakaavoitukseen liittyvät sopimukset yksityisten maanomistajien kanssa, tontinluovutus, maa-alueiden vuokralle antaminen, tonttijaot sekä kunnan edustaminen maanmittaustoimituksissa. Palveluyksikkö vastaa kunnan paikkatietojärjestelmän ja paikkatietoaineistojen sekä kuntarekistereiden ylläpidosta ja kehittämisestä. Palveluyksikkö vastaa viranomaismittauksista sekä muista kartoitustehtävistä.

Toiminnan painopistealueet

- Maanhankinta yleiskaava-alueilla
- Hallintamuodoltaan monipuolisen asuntokannan rakentamisen edistäminen tontinluovutusehdoin ja merkittävässä maankäyttösopimuksissa
- Paikkatietojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen sekä tarvittavien aineistojen tuottaminen ja jakaminen helpokäyttöisesti sisäisille ja ulkoisille käyttäjille.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnan paikkatietojärjestelmää on päätetty uudistaa hankkimalla Tiera City -järjestelmä, jonka lopullinen käyttöönotto ja hyväksyminen on vuonna 2025. Hankinta tehostaa tiedonhallintaa toimintaa, kun tieto on ajantasaista, keskitettyä ja hallittavaa. Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tulee voimaan 1.1.2024, lain siirtymäaika 2028 on loppuun. Kunnilla tulee olla kyky vastaanottaa rakennusten tietomalleja 1.1.2025 lähtien. Kolmen vuoden siirtymäaika huomioiden kuntien tulee pystyä välittämään uudet rakennuslupatiedot kunnan järjestelmästä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään vuoden 2027 loppuun mennessä. Jatkossa asema- ja yleiskaavat sekä tonttijaot tulee tuottaa kansallisen tietomallin mukaisesti. Uudet tietomallit tulee pystyä toimittamaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään 2028 loppuun mennessä.

Maanvuokratuotoissa on huomioitu vuokratuottojen kasvu sopimusten indeksitarkistusten myötä. Rakennusalan laskeva suhdanne laskee paikkatietopalvelujen maksuja ja myyntituottoja.

Arvioidut tontinmyyntitulot vuonna 2024 (yht. 1,99 milj. €)

	Tontinmyyntitulot milj. €
Osavuosi 1	1,01
Osavuosi 2	0,09
Osavuosi 3	0,89

Kunnallistekniikkapalvelut

Kunnallistekniikkapalvelut -yksikkö vastaa yleisten alueiden, kuten katujen, torien, liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, viheralueiden, lähivirkistysalueiden sekä maa-, metsä- ja vesiomaisuuden investointirakentamisesta sekä hoidosta ja ylläpidosta. Lisäksi palveluyksikkö vastaa yksityistieavustuksista, hylättyjen ajoneuvojen viranomaistehtävistä sekä sijoitus-, katu- ja yleisten alueiden käyttö lupien myöntämisestä. Kunnallistekniikkapalvelut tuottaa kunnan sisäisen tilaaja-tuottajamallin mukaisesti liikuntapaikkojen investointirakentamisen.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopistealueet ovat asemakaava-alueiden yllä- ja kunnossapitotehtävät. Yllä- ja kunnossapitotehtäviin kuuluu mm. katujen päällysteiden korjaukset, katujen auraukset, katuvalaistuksen ylläpito, viheralueiden hoito, leikkipaikkojen ja lähivirkistysalueiden ylläpito. Kunnan toimintaa kunnossapidossa ohjaa Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnallistekniikan kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja kohdistetaan tärkeimpiin toimenpiteisiin ja tämä vaikuttaa kunnossapidon tasoon.

- Katujen päällysteiden uusimisen ja korjausten määrärahat kohdennetaan välttämättömiin korjauksiin, mutta ne eivät riitä korjausvelan pienentämiseen. Infraomaisuuden korjausvelkaa pyritään hallitsemaan investointiosaan sisältyvien saneeraushankkeiden kautta.
- Hulevesijärjestelmän ylläpidossa keskitytään akuutteihin ongelmatilanteisiin ja hulevesien hallintarakenteiden kunnossapito-ohjeen mukaisia toimenpiteitä tehdään rajoitetusti. Hulevesien hallinnan parantamisen toimenpiteitä sisältyy Yhdyskuntatekniikan lautakunnan talousarvion investointiohjelmaan. Hulevesijärjestelmäomaisuuden kunnan kartoitus sisältyy tulevien vuosien ohjelmaan, jota varten on varattava riittävä määräraha taloussuunnitelma- ja vuosille. Hulevesiverkoston kunnan kartoittaminen on aloitettu vuonna 2023. Työ on mittava ja se jatkuu tulevina vuosina. Hulevesiverkoston korjausvelka on merkittävä.
- Katujen kunnossapidon kustannukset vaihtelevat sääolosuhteiden mukaan. Talousarvio 2024 esityksessä katujen kunnossapidon kustannuksia sopeutetaan tarvittaessa seuraavasti:
  - Kadut harjataan talven hiekoitussepelistä, mutta tehokas pölyntorjunta vaatii katujen pesua. Katujen kevätpesua voidaan supistaa olosuhteiden mukaisesti.
  - Katujen varret ja jalankulku- ja pyöräilyväylien reunat niitetään pääsääntöisesti kerran vuodessa.
  - Katujen talvikunnossapidon yhteydessä on aika ajoin tarvetta lumen ajolle. Lumenajoa vähennetään varastoimalla lunta rakennetun ympäristön yleisillä alueilla.
  - Lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkipaikkojen hoidon tasoa arvioidaan tarvittaessa. Kesäkuukaistutukset kuitenkin toteutetaan.
  - Yksittäisten aloitteiden ja palautteiden perusteella tehdään välttämättömimmät toimenpiteet tai varustelutason parannukset.

Talousarviossa on varauduttava kustannusindekseihin sidottujen sopimusten, energia- ja polttoainekustannusten sekä rakennusmateriaalien kustannusnousuun. Kunnallistekniikkapalveluiden ostopalveluiden hinnat ovat nousseet vuoden 2022 tasosta noin 11 %. Hintojen nousu tapahtuu viiveellä, koska sopimukset ovat yleensä 2-3 vuotta kiinteillä hinnoilla. Esim. maanrakennusindeksi on noussut vuoden takaisesta yli 20 %, joka tulee vaikuttamaan hintatasoon urakoiden kilpailutuksissa.

Uudisrakentamisen myötä ylläpidettävien alueiden laajuus ja kunnossapidon kustannukset kasvavat joka vuosi. Tämän vaikutuksesta korjaustoimenpiteiden tarvetta ja ajoitusta arvioidaan tapauskohtaisesti ja kunnossapidon tasoa sovitetaan käytössä oleviin määrärahoihin. Määrärahojen pysyminen samalla tasolla tai niiden pienentyminen johtaa nopeasti korjausvelan nopeaan kasvamiseen. Korjausvelan kasvu puolestaan johtaa nopeasti kunnallistekniikkapalvelujen tuottamien palvelujen heikkenemiseen ja sitä myötä kunnan elinvoimaisuuden heikkenemiseen. Kunnan on turvattava lakisäateisten tehtävien rahoitus.

Talousarvioesitykseen ei ole budjetoitu puunmyyntituloja. Uuden metsäsuunnitelman mukaisesta toimenpideohjelmasta on valitettu ja uutta toimenpideohjelmaa ei ole päästy tekemään metsästrategian keskeneräisyyden vuoksi. Kun uusi metsästrategia hyväksytään, seuraava tehtävä on tarkistaa kunnan metsiin laadittu 10-vuotinen metsätaloussuunnitelma ("Luonnonhoito ja talousmetsäsuunnitelma vuosille 2019–2029") toteuttamaan metsästrategiaa. Metsätaloussuunnitelman pohjalta laaditaan toimenpideohjelma, joka sisältää vuosittain toteutettavat puun myynnit, metsänhoito- ja muut luonnonhoitotoimet. Puutavaran pysty- ja hankintakaupat sekä hoitotoimet voidaan toteuttaa ketterästi vuosittain olosuhteet huomioon ottaen ilman pitkäaikaisia sitoumuksia eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että syntyneet kulut katetaan puunmyyntituloilla.

Toiminnan suurimmat kustannuserät

Toiminnan suurimmat kustannuserät koostuvat seuraavalla tavalla:

- Henkilöstökustannukset 1 416 450 euroa
- Palvelujen ostot 2 563 800 euroa, josta suurimmat erät ovat
  - Rakennusten ja alueiden rakentamispalvelut, 2 342 300 euroa, josta suurimmat erät ovat
    - Liikennealueiden kunnossapito 1 634 300 euroa
    - Lähivirkistysalueiden hoito 475 000 euroa
    - Hulevesijärjestelmien ylläpito 200 000 euroa
  - Asiantuntijapalvelut 68 500 euroa
  - ICT-palvelut 34 000 euroa
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 393500 euroa, josta suurimmat erät ovat
  - Sähkö ja kaasu 312000
  - Vesi 15 000 euroa
  - Muu materiaali 45 000 euroa
- Avustukset 190 000 euroa
- Muut toimintakulut 212 638 euroa, josta suurimmat erät ovat
  - Rakennusten ja huoneistojen vuokrat 192 138 euroa
  - Koneiden ja laitteiden vuokrat 16 000 euroa

Talvikunnossapidon ja uudelleen päällystysten toteutuneet kustannukset raportoidaan lautakunnalle erikseen hoitokausittain.

Liikenneturvallisuustoimenpiteisiin on varattu 50 000 määräraha. Lautakunta päättää erikseen määrärahalta toteutettavista toimenpiteistä liikenneturvallisuustyöryhmän ja kuntalaisten aloitteiden perusteella.

Avustukset

Talousarvioehdotukseen on varattu nk. talkooavustus määräraha 50 000 euroa avustuksille (määräraha on alustavasti jaettu seuraavasti: kuntalaisten, yhdistysten ja yhteisöjen haettavaksi yleisten alueiden ympäristön parantamiseen 30 000 euroa ja nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen 20 000 euroa). Vesiensuojelun avustukset ovat siirretty rakennus- ja ympäristölautakunnan määrärahoihin.

Yksityistieavustuksiin on varattu 165 000 euroa (2023: 150 000 €). Yksityistieavustuksen tarkoituksena on tukea tiekuntia rahallisesti, jotta vakituisen asutuksen piirissä olevat yksityistiet pysyisivät kunnossa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Hoidetut viheralueet, ha	169	167	170	172	174
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	264	263	266	269	272
josta katuja, km	129	131	132	133	134
josta katujen vierellä olevia kevyen liikenteen väyliä, km	81	81	82	83	84
josta muista kevyen liikenteen väyliä ja puistoraitteja, km	51	51	52	53	54
josta pysäköintialueita, ha	6,2	5,7	5,8	5,9	6,0

Joukkoliikenne

Tehtävä käsittää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kuntaosuudet sekä liityntäpysäköinnin menot. HSL on Kirkkonummen joukkoliikenteen toimivaltainen viranomainen. HSL:n tehtävä on suunnitella ja järjestää toiminta-alueensa joukkoliikennekokonaisuus. HSL kilpailuttaa ja hankkii Kirkkonummen kunnan tarvitsemat joukkoliikennepalvelut, joihin liittyvät sopimukset näin ollen ovat HSL:n ja liikennöitsijöiden välisiä.

Joukkoliikenteen kustannuksiin eli HSL:n Kirkkonummen kuntaosuuteen vuodelle 2024 on varattu HSL:n talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti 7,224 milj. euroa, vuodelle 2025 on varattu 7,161 milj. euroa ja vuodelle 2026 on varattu 7,010 milj. euroa. Kirkkonummen ylijäämän ennustetaan vuoden 2023 lopussa olevan 3,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 kuntaosuus ilman edellisten vuosien ylijäämän vähennystä on 7,991 milj. euroa. Valtion koronatuken johdosta kertyneitä ylijäämiä on tarkoitus käyttää matkustajamäärien kasvattamiseen ja palvelutason parantamiseen HSL:n strategiatavoitteiden saavuttamiseksi tulevalla TTS-kaudella. Kuntaosuuden lisäksi huomioidaan liityntäpysäköinnin kustannukset.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Länsimetron jatke Kivenlahteen valmistui vuoden 2022 lopulla, mikä näkyy kasvaneina infrakustannuksina Kirkkonummen kuntaosuudessa. Poikittainen pikaraitioyhteys Raide-Jokeri otetaan käyttöön vuoden 2023 lopussa. Rakenteilla olevalla Espoon kaupunkiradalla on merkittäviä rakentamisen aikaisia vaikutuksia Kirkkonummen junaliikenteeseen. Lisäksi seudulla on useita raitiotie- ja joukkoliikennehankkeita rakenteilla tai suunnitteilla.

Kirkkonummella alkoi uusi HSL:n liikennöintisopimus vuoden 2023 alussa. Kirkkonummen liityntälinjat liikennöidään ainakin vuoteen 2025 asti Matinkylään. HSL:n tavoitteena on päättää vuosina 2024-2025 päätepusäkkivaihtoehto Matinkylään, Espoonlahteen tai Kivenlahteen. Jälkimmäisissä vaihtoehtoissa pääosalle matka-aika Kirkkonummelta Matinkylään, sen itäpuolelle ja Helsinkiin piteneisi. Veikkolassa linjan 280 järjestämistapa muuttuu sopimusliikenteeksi vuonna 2024, jolloin ELY-keskus ja Länsi-Uudenmaan kunnat tilaavat alueensa joukkoliikenteen. HSL:n lippujen käyttöoikeus säilyy linjalla.

HSL:n strateginen tavoite vuodelle 2025 on 400 miljoonaa nousua (2019 taso), mutta seudun matkustajamäärien kehitys on jäljessä tavoitteesta. Kirkkonummella bussiliikenteen nousijamäärät ovat jo saavuttaneet vuoden 2019 tason toisin kuin junaliikenteessä. Alennetut ABCD- ja CD-lippujen hinnat vaikuttavat lipputulokertymään. Ukrainan sodan myötä energian ja polttoaineiden kustannukset, inflaatio, korkeat korot ja epävakaa taloustilanne heijastuu joukkoliikenteeseen. Espoon kaupunkiradan rakentamisen aikaiset junaliikenteen katkot vaikeuttavat liikkumista Kirkkonummellakin. Suuret infrainvestoinnit rasittavat HSL:n taloutta infrakustannusten kasvuna.

Matkustajamäärien kehityksen esteeksi voi muodostua nykyinen koronavuosina karsittu palvelutaso. Kilpailukykyinen ja houkutteleva joukkoliikenne vaatii panostuksia palvelutasoon, johon HSL on esittänyt käytettävien kuntien ylijäämiä matkustajamäärien kasvattamiseksi. Kirkkonummen kunta on ottanut HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmalausunnossaan kantaa ja pitää tärkeänä matkustajamäärien kasvattamista HSL:n strategiatavoitteen mukaisesti lausunnossa esitetyn ehdoin.

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankeryhmään on tehtävätasolla budjetoitu kunnan rahoitusosuus sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät jää kunnan käyttöomaisuudeksi. Lisäksi hankeryhmään on budjetoitu asiantuntijapalveluhankinnoista aiheutuvat tavanomaista suuremmat kartoituskustannukset.

Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen 70 000 €

Määräraha käytetään erilaisten paikkatietoaineistojen tuottamiseen ja paikkatietojärjestelmän päivittämiseen ja laajentamiseen.

Yhdyskuntatekniikan lautakunta päätti 27.4.2023 hankkia Tiera Oy:n kilpailuttaman Tiera City-paikkatietojärjestelmän. Hankinnan projektisuunnitelman mukaan järjestelmän käyttöönotossa suoritetaan vuonna 2024 aineistojen konversiohankinnat.

Lisäksi vuonna 2024 Helsingin seudun ympäristö palvelut HSY kilpailuttaa koko pääkaupunkiseudun kattavan maanpeiteaineiston hankkimisen, jossa myös Kirkkonummi on mukana omalla osuudellaan.

Kiinteät rakenteet

Liikenneväylät ja puistot

Aluekohtaiset tiet ja muut liikennealueet

Isot hankkeet 11 050 000 €

- Kirkkonummentien ylikulkusillan rakentaminen. Tehdään yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Kunnan osuus 100 %. Liikenne siirtynyt sillalle B. Silta A:n rakentaminen ja vanhan sillan purkaminen jatkuu.

Keskusta:

- Kirkkonummentien ja Överbyntien rakentaminen
- Kt 51 yleissuunnittelu välillä Kirkkonummi-Siuntio

Uudet asemakaavahankkeet alueittain 12 700 000 €

- Juhlakallio ja Tolsanmäki, Tolsanmäen osalta suunnittelu jatkuu. Juhlakallio rakenteilla. Rakentaminen jatkuu 2024.

Keskusta ja lähialueet:

- Villa Haga: sisältää Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan sekä Wiikintien, Kirkkotallinkujan ja liikealueen kehäyhteys välillä Kirkkotallintie-Wiikintie suunnittelun ja rakentamisen
- Läntinen Gesterby: Gesterbyntie, Gesterborgintie

Laajakallio ja lähialueet:

- Killinmäen yleissuunnittelu

Masala ja lähialueet:

- Bjönsinmäen (Tinatie, Suomelanpolku, Aittakuja sekä Köpaksenpolku) katujen rakentaminen
- Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie rakentaminen

- Mustikkarinteen katu- ja rakennussuunnittelu
- Tassumäen yleissuunnittelu

Sundsberg ja lähialueet:

- Kolabackenin rakentaminen
- Sarvvikinportti

Veikkola ja lähialueet:

- Eerikinkartanon yleissuunnittelu

Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain 1 710 000 €

Keskusta ja lähialueet:

- Tallinmäki: Rovastipuiston rakentaminen. Rakennetaan yhdessä lukiokampus hankkeeseen yhteydessä
- Ervastintien p-paikkojen katu- ja rakennussuunnittelu
- Kaksoskujan leikkipaikan katu- ja rakennussuunnittelu
- Gesterbyntorin katu- ja rakennussuunnittelu

Masala ja lähialueet

- Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen
- Parannetaan alueen vieraspysäköintiä rakentamalla muutama paikka kadun varteen.

Keuyen liikenteen raittien rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)

- Mt 110 kevyenliikenteenväylän tie- ja rakennussuunnitelman laadinta välille Kolmiranta Veikkola ELY/kunta 50/50 periaatteella (Kv 11.5.2020 § 174). Rakentaminen alkaa vuoden 2023 lopussa ja jatkuu vuonna 2024.

Arvioidut määrittelemättömät hankkeet

- Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi
- Hulevesijärjestelmien saneeraus
- Hankkeiden jälki/takuuaikaiset kustannukset
- Ennalta määrittelemättömät selvitykset, pienet suunnittelukohteet

Korjausrakentaminen/saneerauskohteet 7 030 000 €

- Sokeritehtaantien saneeraus
- Sokeritehtaantien saneerataan kolmessa vaiheessa, joista ensimmäinen vaihe toteutetaan vuonna 2024.
- Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen
- Purokummuntien risteysalueen parantaminen
- Luostarinrinteen katu- ja rakennussuunnittelu
- Veikkolan alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) katujen rakentaminen
- Veikkolan hiekkasiilon tontin muotoilun toteutus
- Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkullan silta
- Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku suunnittelu ja rakentaminen
- Jokiniityntien silta

Liikunta ja virkistysalueet 1 395 000 €

Keskusta

- Keskustan nykyinen yleisurheilukenttä
- Keskustan urheilupuisto: skeittialueen rakentaminen

Masala

- Masalan nurmikentän muuttaminen hiekkatekonurmikentäksi

Sundsberg ja lähialueet

- Sarvikinportin uimarannan suunnittelu

Veikkola

- Veikkolan yleisurheilukentän rakentaminen

Ulkoilualueet ja rannat

- Latuverkoston peruskorjaus/talviliikuntaolosuhteiden parantaminen
- Linlon p-alueen suunnittelu
- Linlon esteettömän reitin suunnittelu
- Syväjärven uimarannan rakentaminen
- Uimarantojen perusparannukset pois lukien Syväjärvi
- Liikuntapaikkojen valaistuksen perusparannus
- Tampajan p-alueen rakentaminen

Investointiyhteenveto 2024

Kunnallistekniikan investoinnit	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Liikenneväylät ja puistot	-32 575 000	-45 130 000	-30 380 000	-34 000 000	-44 660 000
Suunnittelut	-1 615 000	-3 570 000	-3 450 000	-2 990 000	-2 240 000
<i>*jatkuvat hankkeet</i>					
Yleissuunnittelu	-600 000	-370 000	-1 010 000	-300 000	-260 000
Villa Haaga	-200 000				
kt 51	-50 000				
Gesterby			-150 000		
Kuusalanntiitty			-500 000		
Pulkuksenlaakso		-50 000			
Tolsanportti			-100 000	-300 000	
Jorvaksenkolmio		-100 000			
Jorvaksenmylly 2.läntinen			-80 000		
Jorvaksenmylly 3.läntinen					-80 000
Killinmäki	-100 000				
Suvimäki ja Majvik					-100 000
Tassumäki	-100 000				
Prikiranta			-100 000		
Jollaranta			-80 000		
Eerikinkartano	-150 000				
Veikkolanportti		-120 000			
Läntinen asuntoalue					-80 000
Hauklampi		-100 000			
Katu- ja rakennussuunnittelu	-1 015 000	-3 200 000	-2 440 000	-2 690 000	-1 980 000
Asemakaari 2. vaihe			-400 000		
Villa Haaga		-300 000			
Masalantie 2.vaihe			-100 000		
Masalantie 3.vaihe					-100 000
Läntinen Gesterby	-100 000				
Gesterby					-300 000
Tallinmäki	-400 000				
Kuusalanntiitty					-500 000
Pulkuksenlaakso				-500 000	
Tolsanportti					-300 000
Tolsanjärvi		-300 000			
Jorvaksenkolmio				-800 000	
Kvis		-200 000			
Pohjois-jorvas					-200 000
Jorvaksenmylly 2.läntinen					-500 000
Killinmäki			-400 000		
Tassumäki		-200 000			
Sarvikinranta		-800 000			
Prikiranta				-200 000	

Jollaranta				-500 000	
Eerikinkartano		-300 000			
Veikkolanpuro II		-300 000			
Veikkolanportti				-500 000	
Hauklampi			-300 000		
Hevoshaan p-alue			-20 000		
Neidonkallion p-alue				-20 000	
Suonsyrjän p-alue		-20 000			
Puronsuuntien p-alue				-20 000	
Lapinkylänjärven yhteys			-20 000		
jk+pp Sjökuulantie/kylmäläntie**			-300 000		
jk+pp kuusala-jeppas		-80 000			
Lemetin raitti					-80 000
Tolsa-jorvas jk+pp			-500 000		
Mt 110 jk+pp välillä Palajärventie (Vihti)-Kyntäjätie (Kirkkonummi)	-35 000				
Brissaksentie		-50 000			
Ristikalliontie		-50 000			
Paadistenkaari, Munkinmäentie				-150 000	
Rovastinpuisto	-20 000				
Kaksoskujan leikkipaikka	-30 000				
Neidonkaari		-300 000			
Frännäsintie- Hulluksentie- Kapteeninpolku		-300 000			
Gesterbyntori	-10 000				
Lindalintie			-300 000		
Kotiniitynrinne			-100 000		
Munkinmäentien saneeraus	-50 000				
Ervastintien p-paikat	-20 000				
Mustikkarinne	-350 000				
Urakat	-30 350 000	-40 950 000	-26 320 000	-30 400 000	-41 810 000
<i>*jatkuvat urakat</i>					
<i>**hanke voidaan käynnistää vuonna 2024, mikäli toteuttamisvalmiudet ovat</i>					
Asemankaari, 2.vaihe					-3 000 000
Villa Haaga			-1 500 000	-3 000 000	
Kirkkonummen ylikulkusilta	-5 000 000				
Kirkkonummentie ja Överbyntie	-6 000 000	-7 000 000			
kt 50, vaihe 1					-30 000 000
Läntinen Gesterby		-2 000 000	-2 000 000		
Tallinmäki	-100 000	-2 800 000	-2 800 000		
Tolsanjärvi				-7 000 000	
Juhlakallio	-4 000 000				
Tolsanmäki	-1 500 000	-4 500 000			
Kvis			-3 500 000	-3 500 000	
Killinmäki					-1 000 000
Bjönsinmäki	-200 000				
Masalanportti 2.vaihe	-2 500 000	-2 500 000			
Mustikkarinne		-4 000 000	-2 000 000	-100 000	

Tassumäki				-8 000 000	
Sarvvikinranta			-2 500 000	-1 800 000	
Sarvvikinportti**	-1 500 000	-1 500 000			
Kolabacken	-2 000 000	-3 000 000			
Eerikinkartano			-1 500 000	-1 500 000	
Veikkolanpuro II			-700 000	-800 000	
Veikkolanportti					-3 500 000
Rovastinpuisto		-350 000			
Finnsbackan ja Pitäjätuvan puistot					-110 000
Hevoshaan p-alue				-100 000	
Neidonkallion p-alue					-100 000
Tievalaistus kohde 15: Överbyntie väli Isonsuontie-kunnan raja			-100 000		
Ratsumiehentien p-alue	-20 000				
Tievalaistus kohde 14: Veklahdentie väli Sepänkyläntie-Kivisillantie suunnittelu ja rakentaminen			-100 000		
Sokerimestarintien p-alue			-100 000		
Kantvikin koirapuisto			-80 000		
Suonsyrjän p-alue			-100 000		
Puronsuuntien p-alue					-100 000
Impivaaranpolku ja p-alue			-100 000		
Kaskelantien p-alue				-100 000	
Eerikinkartanontien liikenneturvallisuuden parantaminen		-200 000			
Hirsalantien jk+pp			-400 000		
Överbyntien jk+pp**		-7 000 000	-1 000 000		
mt 110 jk+pp	-1 000 000				
jk+pp kuusala-jeppas				-500 000	
Tolsa-jorvas jk+pp					-1 000 000
Naissaarintie- Tuomitie ulkoilureitti		-300 000			
Sokeritehtaantie	-2 000 000		-3 000 000		
Brissaksentie				-1 000 000	
Ristikalliontie				-1 000 000	
Munkinmäentien saneeraus		-2 000 000	-2 000 000		
Purokummuntien risteysalueen parantaminen	-300 000				
Luostarinrinne	-2 000 000				
Veikkola, alue 18**			-3 000 000		
Veikkola, alue 12	-1 000 000	-2 000 000			
Munkinmäentie välillä Purokummuntie- Munkkulan silta	-700 000				
Muonamiehenkuja ja Rusthollinpolku	-250 000				
Veikkolan torin uudistaminen		-100 000			
Kaksoskujan leikkipaikka ja lähipuisto		-400 000			
Sundsbergin kumparepuisto ja Musketööripuiston aidat			-40 000		
Jokiniityntien silta	-200 000				
Neidonkaari				-1 000 000	
Frännäsintie- Hulluksentie- Kapteeninpolku				-1 000 000	
Gesterbyntori		-100 000			
Kotiniitynrinne					-1 000 000

Lindalintie					-2 000 000
Veikkolan hiekkasiilon tontin muotoilu	-80 000				
Asemapolun ylikulkusillan korjaus (Bron kävelysilta)		-1 000 000			
Arvioidut määrittelemättömät hankkeet	-610 000	-610 000	-610 000	-610 000	-610 000
Tie- ja katuvalaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Hulevesijärjestelmien sanaaraus	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Hankkeiden jälki/takuuajaiset kustannukset	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Pienet suunnittelukohteet	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Liikunta- ja virkistysalueet	-1 395 000	-1 615 000	-1 130 000	-850 000	-300 000
*jatkuvat hankkeet					
Suunnittelu	-120 000	-40 000	-80 000	0	0
Keskustan nykyinen yleisurheilukenttä	-10 000				
Tekojääkenttä		-40 000			
Laajakallion lähiliikuntapaikka			-50 000		
Masalan Nurmikentän muuttaminen hiekkatekonurmikentäksi	-30 000				
Masalan kuntoportaat			-30 000		
Linlo p-alue	-30 000				
Linlon esteetön reitti	-30 000				
Sarvikinportin uimaranta	-20 000				
Rakentaminen	-1 275 000	-1 575 000	-1 050 000	-850 000	-300 000
Keskustan lämmitettävän tekonurmikentän uusiminen			-250 000		
keskustan nykyinen yleisurheilukenttä	-100 000	-700 000			
Tekojääkenttä				-750 000	
Juhlakallion ulkokuntoilu ja Heikkilän pallokentän aita					-300 000
Veikkolan yleisurheilukenttä	-380 000				
Sarvikinportin uimaranta		-400 000			
Masalan Nurmikentän muuttaminen hiekkatekonurmikentäksi			-350 000		
Linlon esteetön reitti			-250 000		
Linlon p-alue			-150 000		
Meikon p-alue				-100 000	
Syväjärven uimaranta	-350 000	-100 000			
Latuverkoston peruskorjaus/talviliikuntaolosuhteiden parantaminen	-150 000	-100 000			
Keskustan urheilupuisto: skeittialue	-30 000				
Keskustan urheilupuisto: monitoimikenttä					
Uimarantojen perusparannukset poislukien syväjärvi	-125 000	-125 000			
Ulkokuntoilulaitteiden uusiminen ja kehittäminen (ulkokuntosalit)		-50 000	-50 000		
Liikuntapaikkojen valaistuksen perusparannus	-100 000	-100 000			
Tampajan p-alue	-40 000				
Muut pitkävaikutteiset menot					
	-70 000	-100 000	-60 000	-60 000	-60 000
Kunnallistekniikan investoinnit yhteensä	-34 040 000	-46 845 000	-31 570 000	-34 910 000	-45 020 000

Kaavoitusohjelman vuoden 2024 hankkeiden tavoitteelliset aikataulut (1/2)

oyk tarkoittaa osayleiskaavaa

(ra) tarkoittaa ranta-asemakaavaa

(ap) tarkoittaa pientalovalaista kaavahanketta

Keskinen Kirkkonummi (sis. kuntakeskuksen ja sen lähialueen), vuoden 2024 suunnittelukohteet

hanke	tammikuu-huhtikuu	toukokuu-elokuu	syyskuu-joulukuu	muuta
Keskusta, Kirkkolaakson kauppakeskus			OAS (päivitys)	edell. käynnistämissopimuksen päivitt.
Keskusta, Jokiniitty		OAS		yhteistyö palvelutarjoajan kanssa
Keskusta, Läntinen Gesterby*				kaava lainvoimainen
Keskusta, Pedersinportti				hanketta ei käynnistetä
Keskusta, Rajanotkontie	ehdotus (kh)	hyväks. (kh, kv)		yhteistyö palvelukeskuksen ja KVA:n kanssa
Keskusta, Tallinmäki				kaava lainvoimainen
Keskusta, Villa Hagan puisto			ehdotus (kh)	yrittäjähanke
Louhosrinne, Killinmäki (ap)	OAS		valmisteluaineisto	yhteys Keskusmetsään
Tolsa, Tolsanjärvi (ap)		ehdotus (kh)		edellyttää maankäyttösopimusta
Tolsa, Tolsanportti	OAS		ehdotus (kh)	edellyttää maankäyttösopimusta
Kuntakeskuksen 2. vaiheen oyk				kaava hyväksytty kv:ssa, kaavasta on valitettu HHO hylännyt valitukset

Eteläinen Kirkkonummi (sis. Kantvikin ja sen lähialueen), vuoden 2024 suunnittelukohteet

hanke	tammikuu-huhtikuu	toukokuu-elokuu	syyskuu-joulukuu	muuta
Kantvik, Jollaranta				vireille, kun Kantvikin oyk on lainvoimainen
Kantvik, Munkkivuorenranta (ap)			OAS	edell. käynnistämissopimusta
Kantvik, Prikiranta (ap)				hanke yhdistetään Jollarantaan
Kantvik, Pippurniemi (ap)		OAS		edell. käynnistämissopimusta
Hirsala, Hirsala I (ra)*				kaava lainvoimainen
Porkkala, Mössö (ra)*				kaava lainvoimainen
Kantvikin osayleiskaava		ehdotus (kh)		merellinen maankäyttö

* hanke on valmis, vireillä tai sen vireille tuloa valmistellaan, vaikka se ei ole kaavoitusohjelmassa 2023-2027

Kaavoitusohjelman vuoden 2024 hankkeiden tavoitteelliset aikataulut (2/2)

oyk tarkoittaa osayleiskaavaa

(ra) tarkoittaa ranta-asemakaavaa

(as) tarkoittaa pientalovalaista kaavahanketta

Itäinen Kirkkonummi (sis. Masalan ja sen lähialueen), vuoden 2024 suunnittelukohteet

hanke	tammikuu-huhtikuu	toukokuu-elokuu	syyskuu-joulukuu	muuta
Jorvas, Kvis (ap)*		hyväks. (kh, kv)		edell. käynnistämissopimusta
Jorvas, Pohjois-Jorvas (ap)*		hyväks. (kh, kv)		edell. käynnistämissopimusta
Jorvas, Jorvaksenkolmio				hankkeen käynnistäminen edell. yhteistyökumppaneita, paikka lähikaupalle
Luoma, Tassumäki (ap)*		valmisteluaineisto		
Masala, Mustikkarinne (ap)*			hyväks. (kh, kv)	selvitetään hankkeen eteenpäinviemistä
Masala, Majvikinportti		OAS	ehdotus	rakennuskielto tisuunnitelman hyväksyminen edell. lainvoimaista asemakaavaa
Masala, Masalanportti II	ehdotus		hyväks. (kh, kv)	tisuunnitelman hyväksyminen edell. lainvoimaista asemakaavaa
Sundsberg, Sarvikinranta	OAS (päivitys)		tark. ehdotus	edell. käynnistämissopimuksen päivitt.
Masalan oyk*				kaava hyväksytty kv:ssa, kaavasta on valitettu kaava pantu osittain voimaan
Sundsbergin oyk	tavoiteseminaari (ytl+kh) OAS			edell. sopimusta keskeisten maanomistajien kanssa

Pohjoinen Kirkkonummi (sis. Veikkolan ja sen lähialueen), vuoden 2024 suunnittelukohteet

hanke	tammikuu-huhtikuu	toukokuu-elokuu	syyskuu-joulukuu	muuta
Veikkola, Eerikinkartano (ap)		ehdotus		edell. maankäyttö Sopimusta
Veikkola, Hauklampi (ap)		OAS		edell. käynnistämissopimusta
Veikkola, Perälänkannas (muutos ja laajennus)*	valmisteluaineisto		hyväks. (kh, kv)	hankkeen maankäyttö Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän oyk:n mukaisesti
Veikkola, Pohjoinen Siikajärvi				selvitetään hankkeen eteenpäinviemistä
Veikkola, Veikkolanportti				selvitetään hankkeen eteenpäinviemistä
Veikkola, Veikkolanpuro II (ap)*		hyväks. (kh, kv)		edell. maankäyttö Sopimusta
Kylmälä oyk				selvitetään hankkeen eteenpäinviemistä
Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän oyk		hyväks. (kh, kv)		Veikkolan asemanseudun idea- ja liikenne- suunnitelma

Muut kohteet, vuoden 2024 suunnittelukohteet

hanke	tammikuu-huhtikuu	toukokuu-elokuu	syyskuu-joulukuu	muuta
Keskusmetsän yleissuunnitelma*			hyväks.	maanomistajien kanssa käytävät neuvottelut
Kirkkonummen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma 2017, jatkohankkeet*				hanke käynnistetään, kun resurssit sen mahdollistavat

* hanke on valmis, vireillä tai sen vireilletuloa valmistellaan, vaikka se ei ole kaavoitusohjelmassa 2023-2027